

כניסת שבת:
ירושלים: 18:50
ת"א: 19:05
חיפה: 19:08
באר-שבע: 18:53

יציאת שבת:
ירושלים: 20:06
ת"א: 20:09
חיפה: 20:10
באר-שבע: 20:08

השבוע בגליון:

4

**"המיץ של הצ'ולנט"
עושה הסברה חרדית!**

**הרבצ'ר לשעבר דורש:
שהחילונים ילמדו ליבה
יהודית!**

3

**מרתק: בין המדבר
לספרות החרדית**

**ברקת; "טוב
ליהודים"?**

4

ובגליון חג השבועות:

**הרב יצחק גינזבורג מדבר
על גזענות ועם הנבחר**

**התעלומה: אייה טמון
בדיוק דוד המלך?
ועוד ועוד..**

יריית פתיחה / אבישי פרי

בכל הדורות, גם בשעות מצוק ותלאה, האמינו היהודים כי התורה הינה, כאמור, האנרגיה היוקדת שלהם. ממנה הם חיים. "כי הם חיינו" בלשון חז"ל. גם כשהרפתקאות מדכדכות העיבו עליהם, כשעסקו בתורה, חשו המה מנותקים משאון היגון המתמיד כריטואל. הרגישו כי נוגעים הם באור. והחושך המאפיל אפוא, נעלם או נאלם.

(בשטר ה-200 ש' שלכם אף תוכלו גם למצוא תיאור פיוטי על החינוך לחיי התורה של אומתנו, בעטו של הנשיא לשעבר זלמן שז"ר).

זוהי הסיבה שהמלמד בן חברו תורה "כאילו ילדו". כי התורה נופחת חיים של ממש בלומדה. לתורה כח סגולי עליון להשיב נפש האדם. ומשכך, מי שמעניקה ומוסרה לילד הקט, נחשב שפשוט העניק "חיים" לילד. לא פחות.

אולי דורייטוס או פופסיוס הוא לא העניק לילד, חיי גשם וחומר לא הניח לו, אבל חיי רוח כן. את עמוד-השדרה של עמנו המיוסר הציב בפניו.

אנחנו, החרדים בישראל, לא לבד. כבר קדמו לנו הסבים שלנו - וגם של יאיר לפיד - שראו את משוש חיהם בדף הגמרא. אנחנו סך הכל עוד קרון ברכבת הארוכה הזו - -

1. שטר ה-200 ש' יעיד!

רש"י בפרשה (ג, א) כותב: "כל המלמד בן חברו תורה - כאילו ילדו!". "ילדו"?!, ישתומם כל איש, מה ההקשר? פעילות כבירה עושה האיש, אך מדוע שייחשב כמביאו לאוויר העולם? כדי להבין זאת צריך להבין מהו בדיוק לימוד התורה - מושא של רבבות בעם היהודי.

לא מהיום, וגם לא מאתמול. לא מעידן שרון, והרבה לפני טומי. תמיד יהודים חשו את החיבור העמוק ביותר שלהם עם הגמרא. כן, האותיות הארמיות, הזעירות והנושנות הללו.

מעולם לא זנחו יהודים אותו, את דף הגמרא הישן והטוב. סבא של כולנו - נרצה או לא נרצה - הקפיד על חוק-יומו בלימוד היומי בספר 'חק לישראל' (המכיל לימוד מצומצם משלל ספרי התלמוד; גמרא, משנה, נביאים, זוהר ועוד). רבים מאלו שהתעסקו במרץ בעמל-יומם, ראו התרעננות שאין דומה לה מול הדף הזה. הם חשו כי מדובר בפצצת אנרגיה רוחנית המחיייה לבבות. מאז ומעולם, הייתה התורה נשמת אפה של האומה היהודית. אפילו באתר משרד החינוך, 'מככתב' אמרתה הנודעת של רבי סעדיה גאון: "אין אומתנו אומה אלא בתורתה".

גליון "פרשניית השבוע" - כי יהודי - זה חווייה!

עורך ראשי: הסופר אבישי פרי. יועץ תוכן: יצחק העברי. הגהה: שמוליק כהן.
לקבלת הגליון - מייל המערכת: abyisrael@gmail.com פלא: 0504116867.

2. המדבר מדבר אליך!

פרשתנו מתארת באורח כרונולוגי את סדר מסעות שבטי ישראל וחנייתם במדבר. והמדרש על-אתר (במדבר א, ז) למד מכאן שהתורה נמשלה למדבר - ללמדנו, שאך מי שיעשה עצמו הפקר כמדבר, זכאי וראוי לרכוש קניין נצחי בתורה. ולכאורה, עצם העיסוק בשאלה בהקשר לפרשתנו, מעלה תהייה פשטנית: כלום לכאורה, מציאות התיישבות עם ישראל במדבר, לא הייתה אלא מציאות טכנית שבאה להם עם יציאתם ממצרים, אז איך ניתן להפיק מכאן הוראה משמעותית לדרכה ואופייה של תורה; מה ההקשר הרלוונטי הישיר בין השניים?! האיך מהלך אקראי אולי, הופך לאבן-דרך בחייה של האומה הישראלית? מפתיע!

מפליא אפוא להיווכח בכך, אך זו האמת והאמיתה: במבט תורני, אין דבר בלתי-מחושב. לכל מציאות ישנה משמעות. אין דבר נעדר תכלית מאת מחולל העולם. ואם למדבר הוא מניע את העם, יש בדבר גם מסר נוקב ועוצמתי ביחס לתורה שניתנה בו!

זו לא הפעם הראשונה שאנו מעלים רעיון מופלא זה: האלוקים מצוי גם בפרטים הקטנים והזוטרים וכי לכל דבר תכל'ס. ניווטו של הבורא מצוי בכל פרט ועל כל צעד ושעל. אם לכל איש יש שם אז בעגה תורנית נאמר, כי לכל מעשה או מציאות יש שם!

בכתבה שהתפרסמה בעבר במוסף 'שבת' של 'מקור ראשון', שסיקרה את הספרות החרדית ומהותה, כתב הכותב את הדברים הבאים:

"צריך להבין את מה שמתחולל מתחת לפני השטח בציבור החרדי. הציבור הזה מאמין בתכל'ס, וזה שריר גם לגבי ספרות. מחד, הוא סולד ומסתייג מספרים שבהם 'תועבה' כספרי אהבה, אך עדיין יש בו סקרנות לראות מה קורה מעבר לעולם השמרני שלו ועם מנגנון מוקפד של ביקורת. משכך, אנחנו פוגשים בספרות חרדית מרעננת שלא הייתה יוצאת לאור בתקופות עברו, אך היום רואה עדנה, וזאת לצד הקפדה מתמדת שלספרים הללו יהיה אפקט חינוכי ותועלת, 'תכל'ס' כאמור. הדוגמא הקלאסית של התופעה הזו זה ספרות הילדים של המחנך חיים ולדר מבני ברק. ולדר (43) הביא לילדים החרדים ספרות עלילתית ומלאת הרפתקאות בסדרת ספריו 'ילדים מספרים על עצמם'. את דרכו הספרותית התחיל מאוד במקרה. הוא היה 'מורה חייל' באחד מבתי הספר ויום הוא אחד הוא גילה את עוצמת הכתיבה של 'שעת סיפור' בכיתה, אט אט החל לקבץ סיפורי ילדים והעלה אותם על הכתב, בתחילה כתב ב'יתד נאמן' ולאחר מכן, כשהוא משתאה ולא מצליח להאמין, הפך לאגדה ספרותית וספריו נחטפו"

זה אולי לא קל, אבל יהודי אמיתי הוא זה שבוחן לעיתים קרובות, עוקב ודורש באורח אינטימי אחר עצמו: האם כל מעשה שהוא עושה מדוד ונדרש? האם יש לו ייעוד ויעד? לאן חותר הוא ולאן נוסע? האם בשטף החיים הסואן הוא שועט, או שמחשבתו מוליכתו? לאן, לאן פניו מועדות בפעולתו? כי אין דבר בלי תכל'ס! יהודי אמיתי, הוא זה שמוכיל ומנווט את החיים - לא שהחיים מנווטים אותו!

המדבר מדבר אליך, יהודי, הקשב לו!

בגדראיסור נזירות

הגמרא במסכת נדרים (ג, ב) עוסקת בשאלת איסור התורה "בל יחל דברו" כלפי נזיר, ומעלה שאלה, שכאשר האדם מקבל עצמו נזירות, והמרה את קבלתו זו כאשר טעם מייך, הרי כבר עבר על האיסור הפרטני והנפרד של "בל ישתה", האמור כלפי זה.

שני פירושים נשנו על אתר לתמיהה זו: האחד, של רש"י, שאם כבר ישנו לאיסור "בל ישתה", משתמע מן הדבר כי אין בדבר איסור נוסף של "בל יחל", אולם בר"ן נראה שהבין, שקרוב לודאי שאכן ישנם לשני איסורים אלו, רק השאלה של הגמרא הינה שצריך להיות כעיקרון איסור אחד בלבד על הדבר - כמו שמוצאים אנו בנדר. ויש מקום להבין שורש מחלוקתם בשלב זה של המז"מ בגמרא, האם ישנו לאיסור "בל יחל" בנזיר הטועם מן האיסור לו.

ויש לפרש זאת, לאור מה שנכתב כאן בעבר בגדר איסור נזירות, אך נקדים: בעצם, מהותו של איסור "בל יחל דברו" מבטא את עניין חילול קדושת הדיבור של המקבל על עצמו נדר מסוים. ברם, יש מקום לדון ולחקור האם קבלת הדיבור של הנזיר לחלות נזירות, הכולל איסור טעימה מייך, איסור תגלחת, ועוד, מבטאת חלות קדושה באמירה זו כדי שיהא כאן גם איסור חילולו, או שמא האדם מקבל על עצמו שלל סייגים בלבד, וכי התורה היא שמחילה עליו קדושת דין "נזיר".

דומה, כי בכך נחלקו הרש"י והר"ן. רש"י הסבור כי אין איסור "בל יחל" בנזיר הטועם מייך, זאת משום שאמנם את קדושת נזירותו חילל, אך את דברו לא חילל. שכן בדיבור אין כאן החלת קדושה על עצמו. אולם, הר"ן סבור כי יש ויש לאיסור "בל יחל" בנזיר, שכן עצם דיבורו של האדם הוא החלת קדושת שמיים על עצמו, (ואדרבה - האיסורים ממילא חלים), ומשום-כך בהחלט יש מקום לאיסור חילול קדושת הדיבור, כמו בנדר. ולשמחתי, רעיון דומה מצאתי בספר "שלמי נדרים" על אתר. ראה שם. (ברם, בדברי רבי שמעון שקאפ (סימן ה' משתמע כי למד בר"ן הפוך)

שאלה: מהי הליבה החינוכית-יהודית?

תשובה:

בימים האחרונים, כמו תמיד, אירחנו בישיבת 'איתמר' כמה בחורים שלומדים במכינה קדם-צבאית חילונית. עד מהרה נוכחנו לראות שהם בהחלט בעלי מידות טובות, נבונים וסקרנים להכיר מקרוב את אורח החיים הישיבתי. וכששמעו הבחורים שב'סדר בוקר' לומדים מסכת גיטין, הם שאלו "מה זו מסכת?"

טרם אני משיב לבחור הסקרן ומראה לו מסכת גמרא, חלפה בראשי מחשבה נוקבת שלא הרפתה ממני: כיצד ייתכן שבחור שכזה, עלם חמודות, בוגר מערכת החינוך הישראלית, אינו יודע מהי "מסכת"? וזו לא הפעם הראשונה: מגיעים אלינו תדיר קבוצות תיכון חילוניות שבהם אנשים אינטליגנטים, חכמים ונעימים, אך הבורות גדולה בנושאי היהדות. בנושאי הליבה הבסיסיים ביותר הם לא יודעים מאום. כואב הלב.

וכלפי מה הדברים אמורים? במערכת הפוליטית נשמעת בשבועות האחרונים תביעה שמתנה את קבלת הסיוע הכספי ממשרד החינוך לחרדים, בלימודי ליבה. וכאן אני שואל: מהם לימודי הליבה? המדעים המדויקים, אנגלית וכדומה הם בהחלט חשובים, אך האם לימודי ספרי היסוד של עם ישראל איננו חיוני?!

לדעת, הבורות העצומה שיש למרבית הנוער הישראלי בערכי הליבה של עם ישראל - ערכי היהדות, יש בה משום סכנה להמשך קיומנו כאן, כעם יהודי ריבוני בארצו.

* הכותב הינו הרבצ"ר לשעבר וכיום ראש הישיבה באיתמר

הכר את הרב

הרב: מנחם מנדל מונדרר - הרבי מקוסוב, זכר צדיק לברכה. גיל: 79.

"תביא לי את העוף, עכשיו, אבל עכשיו!", פקד-דרש התימהוני שהתארח בבית משפחת מונדרר בשבת. בעל הבית, הרב מנחם מנדל, לא היסס. הוא העניק מיד לאורח האומלל את מבוקשו. כי רצה שגם זה יחוש הכי 'בבית' שבעולם. וזו רק אנקדוטה למפעל חיים מרגש ומיוחד שקומם הרב.

הרב מונדרר, היה החלוץ - 'אבי מפעלי הכנסת האורחים' בירושלים רבתי. בני הישיבות שרצו לטעום בשבת טעם ביתי וחמים ניגשו לבית שברחוב הגי ומצאו שם את הצ'ולנט הכי ביתי באזור. כל זה קורה כבר משנת תשי"ח (!).

בעיקרון, עורך הוא את סעודת השבת עם תום תפילת ה'ניץ' בשעת נץ החמה כוותיקין, וכמו-כן גם בשעות הבוקר המאוחרות שוב פרס את שולחנו לאורחים. 'אימיציבלע' (סלט ביצים, בעברית) מקדם כל אורח, לצד מיני ירקות טריים. מנות אישיות מוגשות היישר מהמטבח לכל אורח. כי כאן, כל אורח הוא מלך. בית גדול הוא הבית, עמוס והומה אדם. גם המרפסת התגייסה לשם הפעילות האמפתית הזו. שני סירי צ'ולנט ענקיים נמצאים שם ומדיפים לכל הבית ניחוח שבת עמוק. פעם כשביקרתי שם, לא נותרתי אדיש, מגודל המחזה והדמות. הרב מונדרר, אחד מילדי טהרן, למד וינק את משנתו בישיבת ויזניץ שבבני-ברק, והעיד תדיר כי היה חוזה ב'חזון איש' (הרב אברהם ישעיהו קרליץ) כאשר הוא פוסע בהליכתו היומית ליד פרדסי עיר התורה - בני ברק, כשמקלו נשען על גבו.

מניין מיוחד של 'קבלת - שבת' בנוסח מרטיט של חסידות ויזניץ, ניווט הרב מונדרר, חסיד ויזניץ בעצמו באמור, בכותל המערבי, בכניסה למנהרה. השתתפו בו כשלוש מאות בני אדם מידי ליל שבת (!). בשנה האחרונה חלה הרב מונדרר במחלה קשה, ומאז כוחותיו הלכו ואזלו לו. ביום שבת פרשת בהר-בחזקתו תשע"ג הלך לעולמו, למגינת ירושלים החרדית, שאיבדה אחד מאבני יקרה.

צוהר לרב בישראל

אם גם אתה רוצה להגיע לשגריר במצריים יצחק לבנון, לחברי הכנסת אלעזר שטן, אורי אריאל, או לרהב מאיר, פרסם כאן ותגייע למעצבי דעת הקהל הגדולים בישראל!

תרבות - ספרות - דעות

סדרת "המיץ של הצ'ולנט" / סקירה

דרכים שונות להסברה יהודית-חרדית, אך סדרת הוידאו "המיץ של הצ'ולנט" בהגשת צמד העיתונאים ארי גלהר ויקי אדמקר, המתפרסמת מידי חמישי באתר 'מעריב' בהחלט עושה הסברה סמויה ומשפיעה.

בסדרה, שהחלה את דרכה אך לפני שבועות מספר, עוסקים השניים בשלל סוגיות חרדית מזווית קלילה. בין היתר, כמו: התגובות ברשת לסוגיית המגל ביום השואה, התעללות ניר ברקת בתושבים החרדים של ירושלים, בין נשות חסידות תולדות אהרון לנשות חסידות גור, הרב אבי זרקי, ועוד.

בשבוע האחרון עסקו השניים בסוגיית שטרות הכסף, ובמסגרת זו הציגו משאל-רחוב מרתק שערכו במאה-שערים המנסה לבדוק איזה דמות רבנית-חרדית, היו החרדים רוצים לראות על שטרות הכסף שלהם. התשובות דווקא היו רבגוניות בעליל: היו שהציעו את הרב שלמה זלמן אוירבך, היו שהציעו את הרב אליעזר ברלנד, יש שהעלו את שמו הרב עובדיה יוסף, והיו שבכלל טענו שאין מקום לרבנים על שטרות של כסף..

עורבת הסדרה הינה, רינת אקשטיין.

בלב הדברים, ישראלי קלאסי שנחשף לדברים, נכנס לרזולוציות הזעירות והעדינות ביותר בחברה החרדית, ובכך אט-אט גם בורותו מתכרסמת.

אין-ספק, שחמש דקות ו-17 שניות זה לא הרבה זמן, אבל שני הצעירים הנזכרים, מצליחים לטחוב שם חומר רב עד-מאוד במלל בלתי-פוסק. נקווה שיהיה בהצלחה.

גורמי תקשורת מציינים, שחשים כאן אט-אט את טביעת אצבעותיו של הרוכש החדש של 'מעריב', מר בן צבי, וכי כנראה עוד נתכנו לו לכלי התקשורת החזק הזה עוד עלילות.

רפואה והלכה

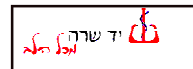
שאלה: קיץ. נשך את האדם נחש או עקצו עקרב בשבת - מה עושים?

תשובה:

ההלכה הערוכה קובעת (שולחן ערוך סימן שכ"ח סעיף ו') כי עקיצת עקרב ונשיכת נחש חשובים, אף בספק אם ממתים, כפיקוח נפש של ממש המצריך טיפול מידי, וכל הפעולות האסורות בשבת, מותרות לצורך עניין זה הכרוך בשאלת חיי אדם.

הרב שלמה זלמן אוירבך, מי שהוכר כאחד מגדולי פוסקי הדור האחרון, קובע, כי ההגדרה של "ספק פיקוח נפש" תלויה בהתייחסות של בני האדם לסיטואציה כזו בימות החול; אם גם אז חשים לדבר בבהילות מחשש פן יבולע לנפגע, הרי שגם בשבת, הדבר בהחלט מותר. ואין כמו עקיצת עקרב כדי להביא דוגמא קלאסית לדבר.

עוד יש לציין, כי בשאלת פיקוח נפש, נפסק להלכה, שגם אם הדבר כרוך באיסור נוסף, שנכרך במלאכה המותרת, אף הוא מותר לצורך העניין!

המדור בחסות:

פינת האיחולים

מזל"ט

רוב ברכות משוגרות, לחבר לספסל, אציל הנפש, עובד את בוראו בכל לבב ובכל נפש, יעקב יהושע ונגרבור יחי', עם ארוסיו באחרונה עם ב"ג הדסה גרינוולד תחי'. יהי הבית בית ועד לדורשי השם!

עיתונאי 'יום ליום'

אקטואליה / ישראל פרץ

חבר מועצת ירושלים: "סיכויו של אלי ישי לקחת את ראשות העירייה גדולים"

הבחירות לראשות עיריית ירושלים מתחממות, והזירה כבר כמרחקה בסוגיית המועמדות לראש העיר הבא: רבים בציבור החרדי מאמינים כי ברקת "רע ליהודים" החרדים, בכך שהפך את הבירה למועדון תרבות והוללות המוני - אולי כמו ראש העיר קולק, אך בניגוד מוחלט להשקפת העולם החרדית הרואה בירושלים עיר קדושה וייחודית. כבר כרגע, בורסת השמות גדולה: לופוליאנסקי, פינדרוס, שמחיוף, ואולי, אולי בכלל יו"ר ש"ס לשעבר אליהו ישי יטול את הכתר הזה? לפי גורמים מביני-עניין בעירייה בהם חברי מועצה, הרי שלישי יש סיכויו רב לקחת את ראשות העיר - אולי אפילו יותר מלופוליאנסקי. מה שבטוח זה דבר אחד: החרדים הפעם לא יתנו את פינוק ראשות העיר לברקת. אולי הם הרוויחו ממנו שיפוץ של כמה מדרכות בגאולה, אבל מאידך, הם רואים בעיניים כלות איך שירושלים נמצאת בקריסה רוחנית בזכותו. החרדים יאמרו 'סטופ' לברקת.

הגיליון מודפס ב- "דפוס רבי עקיבא" - הדפסת חוברות וקונטרסים
בהתייבות למחיר הזול ביותר!
רבי עקיבא פי' ירמיהו ב"ב, טל': 036186186